Adapted from Edward T. Hall's Cultural Iceberg Model (1976)

© Copyright Multicultural Council of Saskatchewan

ባህሊ ከም ከውሒ በረድ (ኣይስበርግ)

እዚ ናይ ከውሒ በረድ ሞዴል፣ ካብ Edward T. Hall ዝተወስደ ክኸውን ከሎ፣ ንኻልኦት ባህልታት ንኽትርዳእ ከመይ ከቢድ ከም ዝኾነ ንምርኣይ ንጥቀመሉ።

ሰባት ብኸመይ ይዋስኡ ንባህሎምን፣ ብሕታዊ ጠባያቶምን ተሞክሮታቶምን ይገልጽ። እቲ ናይ ከውሒ በረድ ሞዴል ነዚ ንኽንርድኦ ይሕግዘና።

1. እቲ <u>ልዕሊ ማይ ዝርኤ</u> ኣዝዩ ንእሽቶይ እዩ (10% ናይቲ ከውሒ በረድ መጠን)
   እቶም ክርኣዩ ዝኽእሉ ክፍልታት ናይ ባህሊ ንኽትምሃሮም ቀለልቲ እዮም፤ **ስነ ጥበብ፣ መግቢ፣ ክዳን፣ ሙዚቃ፣ ሳዕስዒት፣ ስፖርት፣ ኣዝዩ ፍሉጥ ባህሊ**
2. <u>ትሕቲ ማይ ተሓቢኡ ዘሎ</u> እቲ ዝዓበየ ክፍሊ እዩ (90% ናይቲ ከውሒ በረድ መጠን)
   እዞም ክርኣዩ ዘይኽእሉ ክፍልታት ናይ ባህሊ ንኽትምሃሮምን ክትርድኦምን ኣዝዮም ብርቱዓት እዮም፣ ማለት ወላ እኳ እቲ ናህና ባህሊ ውን እንተኾነ፤

- **እምነታት**ን **ቅርስታት**ን ንዓለም ንእንርእየሉ መገዲ ይጸልዉ (ሰባት መስ ዓለም ብተዛማድነት ዘለዎም ርክብ፣ ሃይማኖታዊ እምነታትን ተግባራትን፣ ትሕትና፣ ግዜ፣ ፍትሒ፣ ምትሕብባር ወይ ምቅድዳም፣ ሞት፣ ወዘተ)

ኩሉ ነገር በቲ ዘሎና ዓለማዊ ኣጠማምታታት፣ እምነታትን ቅርስዳትትን ይጽሎ እዩ።

- **ዝምድናታት** (ወላድነት፣ መርዓ፣ ኩነታት) ን **ተራታት**ን (ጾታ፣ ዕድሜ፣ መዝነት)፣
- **ኣጠማምታ** (ንስልታን፣ ትምህርቲ፣ ለውጢ) ን **ኣገባባት**ን (ስድራ ቤት፣ ቁንጅና፣ ስራሕ)፣

እዚኣቶም ዝግለጹሉ መገዲ

- **ቋንቋን ምርድዳእን** (ብቃልን ዘይ-ቃልን) ትሕቲ ባይታ ቁሩብ ለጠቕ ኢልካ)
  ልክዕ ከምቲ ጫፍ ናይቲ ከውሒ በረድ ዝርአዮ።

ንባህሊ ናህና ወይ ናይ ካልኦት ኣብ ዘይንርድኣሉ እዋና፣ ነቲ ናህና ከም ልሙድ ነቲ ናይ ካልኦት ከኣ ከም *ፉሉይ ወይ ዘይልሙድ* ኢና መብዝሕትኡ ግዜ ንርእዮ። ኣብ መንጎ ባህልታት ብኸምዚ ደረጃ ንዘለዉ ተመሳሳልነትን ፍልልያትን ምርዳእ፣ ኣብ መንጎ ባህልታት ንዘሎ ምርድዳኣት፣ ንጎንጽታት መፍትሒ ናይ ምርካብን ዝምድና ጻዕርታት ከመሓይሽ ዝኽእል ምክብባር መደንፍዕ ይኽእል እዩ።

ነቲ እትርእዮ መሰረት ጌርካ ንኻልሽ ዝይምፍራድ ኣድላዪ እዩ። ትሕቲ ባይታ ንዘሎ ኩነታት ኩሉሳዕ ኣይንፈልጦን ኢና።

Multicultural Council of Saskatchewan
From Many Peoples Strength